

**T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
İthalat Genel Müdürlüğü**

**Nihai Gözden Geçirme Soruşturması
Nihai Bildirim Raporu**

**ÇİN HALK CUMHURİYETİ MENŞELİ
“Bir modül halinde birleştirilmiş veya panolarda düzenlenmiş
fotovoltaik hücreler”
(Güneş Panelleri)**

NGS.256.01.2022

**Damping ve Sübvansiyon Dairesi
Mayıs, 2023**

1. GENEL AÇIKLAMALAR

1.1 Kapsam ve yasal dayanak

(1) Bu rapor, 14/6/1989 tarihli ve 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun (Kanun), 20/10/1999 tarihli ve 99/13482 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar ve 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmelikten (Yönetmelik) oluşan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat hükümleri çerçevesinde, Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) menşeli 8541.43.00.00.00 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) altında kayıtlı “bir modül halinde birleştirilmiş veya panolarda düzenlenmiş fotovoltaik hücreler” (Güneş Panelleri) ithalatında yürürlükte bulunan dampinge karşı önlemlere yönelik olarak başlatılan nihai gözden geçirme soruşturması (NGGS) sonucunda alınacak karara esas teşkil edecek bilgi ve bulguları içermektedir.

1.2 Mevcut Önlem ve Geçmişi

(1) 01/04/2017 tarihli ve 30025 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2017/6) ile ÇHC menşeli 8541.40.90.00.14 (mülga) GTİP’i altında kayıtlı “fotovoltaik (solar) modül ve paneller” için ihracatçı firma bazında 20 ABD doları/m² ile 25 ABD doları/m² tutarlarında dampinge karşı kesin önlem yürürlüğe girmiştir. (Tablo-1)

1.3. Soruşturma

(1) Yerli üreticiler Alfa Solar Enerji İnşaat San. ve Tic. A.Ş., Gazioğlu Solar Enerji San. ve Tic. A.Ş., GTC Güneş San. ve Tic. A.Ş., Mir Solar Enerji San. ve Tic. A.Ş., Ödül Enerji Taahhüt İnşaat San. ve Tic. A.Ş., Sunlego Enerji Sistemleri San. ve Tic. A.Ş., Elin Enerji A.Ş. ve CW Enerji Müh. Tic. ve San. A.Ş. tarafından mezkur önlemin uygulamadan kalkması halinde başvuru konusu üründe dampingin ve zararın devam edeceği veya yeniden oluşacağı hususlarındaki iddialarını ortaya koyarak Yönetmeliğin 35 inci maddesi temelinde bir NGGS açılması talebinde bulunmuştur. Bu başvuru, Smart Enerji A.Ş., Schmid Pekintaş Enerji ve Hsa Enerji A.Ş. tarafından da desteklenmiştir.

(2) Başvuru kapsamında sunulan bilgi ve belgeler, İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulu (Kurul) tarafından değerlendirilmiş ve bir NGGS başlatılmasını haklı kılacak yeterlilikte delillerin mevcudiyetine kanaat getirilmiş olup, 26/3/2022 tarihli ve 31790 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2022/10) ile ÇHC menşeli 8541.43.00.00.00 GTİP’ i altında kayıtlı “bir modül halinde birleştirilmiş veya panolarda düzenlenmiş fotovoltaik hücreler” (Güneş Panelleri) ithalatına yönelik olarak başlatılan ve T.C. Ticaret Bakanlığı (Bakanlık) İthalat Genel Müdürlüğü (Genel Müdürlük) tarafından yürütülen NGGS’de nihai bildirim raporunun ilgili taraflarla paylaşılması safhasına gelinmiştir.

1.4 Yerli Üretimin Temsil Yeteneği

(1) Yerli üretim dalının temsil yeteneği incelenirken, başvuru sahibi firmaların başvuru konusu üründeki üretim miktarı ile aynı ürünün toplam Türkiye üretimi kıyaslanmıştır. Yapılan incelemede, Yönetmeliğin 18 inci maddesi uyarınca yerli üretim dalını temsil etme niteliğine sahip olan yerli üreticiler tarafından yapılan başvurunun, Yönetmeliğin 20 nci maddesi uyarınca yerli üretim dalı adına yapıldığı anlaşılmıştır. Başvuru sahibi firmalar, bu raporun ilgili bölümlerinde “yerli üretim dalı” (YÜD) olarak anılacaktır.

1.5 Gözden Geçirme Dönemi

(1) Önlemin yürürlükten kalkması durumunda, dampedin ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığını tespit etmek amacıyla 1/1/2019-31/12/2021 tarihleri arasındaki dönem, gözden geçirme dönemi olarak saptanmıştır.

1.6. İlgili Tarafların Bilgilendirilmesi, Bilgilerin Toplanması ve Değerlendirilmesi

(1) Soruşturma açılmasını müteakip, soruşturma konusu ürünün Bakanlıkça tespit edilen Türkiye’de yerleşik ithalatçılara, ÇHC’de yerleşik bilinen üretici/ihracatçılara ve ÇHC’de yerleşik diğer üreticilerine/ihracatçılara iletilebilmesini teminen, ÇHC’nin Ankara Büyükşehirliğine soruşturma açılışına ilişkin bildirimde bulunulmuştur.

(2) Bildirimlerde, soruşturma açılış Tebliğine, başvurunun gizli olmayan metnine ve soru formlarına nereden erişileceği hususunda bilgi verilmiştir.

(3) Taraflara soru formunu yanıtlamaları için posta süresi dâhil 37 gün süre tanınmıştır. İlgili tarafların süre uzatımı yönündeki makul talepleri karşılanmıştır.

(4) Yerli üretim dalı, soruşturma süresi boyunca Bakanlık ile işbirliği içinde olmuş ve gerektiğinde talep edilen ilave bilgileri temin etmiştir.

(5) Soruşturma konusu ürünün ithalatını gerçekleştirdiği tespit edilen firmalara soruşturma açılışına ilişkin bildirim gönderilmiştir. Türkiye’de yerleşik ithalatçı firmaların hiçbirinden ithalatçı soru formuna usulüne uygun yanıt alınmamıştır. Yanıt veren firmalar, sadece ilgili taraf olma taleplerini ileterek, mevcut önlemler nedeniyle ilgili ürünün temininde maliyet bazlı sıkıntılar yaşadıklarını ve yerli üretim dalının çok uzun termin süreleriyle çalıştıklarını belirtmişlerdir.

(6) Soruşturmaya ilişkin görüşlerini Bakanlığımıza ileten SOLAR 3 GİGA WATT Derneği ise halihazırda soruşturma konusu üründe uygulanmakta olan dampedin karşı önlem ve ileriye yönelik gözetim uygulamalarının, ülkemiz pazarında güneş paneli fiyatlarını dünya ortalamasının çok üzerine çıkarttığını, dolayısıyla fotovoltaiik tesis yatırımı konusunda birçok firmanın tereddüt yaşadığını ifade etmiştir.

(7) Soruşturma konusu ürünün ihracatını gerçekleştirdiği tespit edilen firmalara soruşturma açılışına ilişkin bildirim gönderilmiştir. ÇHC’de yerleşik söz konusu ihracatçı firmalardan yalnızca Trina Solar firması üretici/ihracatçı soru formuna yanıt vermiştir. Ancak bu cevap süresi içinde Bakanlığımıza iletilmediği gibi soru formu bölüm D, E, F ve G’de talep edilen tabloları içermediğinden söz konusu firma işbirliğinde bulunan firma olarak kabul edilememiştir.

(8) Tarafların soruşturma boyunca ortaya koyduğu tüm bilgi, belge ve görüşler incelenmiş, mezkûr görüşlerden mevzuat kapsamında değerlendirilebilecek olanlara bu raporun ilgili bölümlerinde değinilmiştir.

1.7. Yerinde Doğrulama İncelemesi

(1) Yönetmeliğin 21 inci maddesi çerçevesinde, YÜD’ü oluşturan firmalardan Alfa Solar Enerji İnşaat San. ve Tic. A.Ş., Sunlego Enerji Sistemleri San. ve Tic. A.Ş., Elin Enerji A.Ş. ve CW Enerji Müh. Tic. ve San. A.Ş. firmaları nezdinde yerinde doğrulama incelemesi gerçekleştirilmiştir.

2. SORUŞTURMA KONUSU ÜRÜN VE BENZER ÜRÜN

2.1 Ürünün Gümrük Tarife Pozisyonu, Tanımı, Teknik Özellikleri ve Kullanım Alanları

(1) Soruşturma konusu ürün ÇHC menşeli 8541.43.00.00 GTİP'i altında kayıtlı "bir modül halinde birleştirilmiş veya panolarda düzenlenmiş fotovoltaik hücreler" dir.

(2) Soruşturma konusu ürün, fotovoltaik panel veya güneş modülü olarak da nitelendirilmektedir. Güneş panelleri, güneşten almış olduğu radyasyonu kullanarak elektrik üreten ve fotovoltaik prensibine göre çalışan ürünlerdir.

(3) YÜD tarafından üretimi yapılan paneller ortalama olarak 230-270 Watt aralığında bir güce sahiptir.

(4) Güneş panelleri, güneşle elektrik üreten elektrik santrallerinde, aydınlatma sistemlerinde, hanelerde, trafik lamba ve işaretlerinde, bazı durumlardaysa ek enerji kaynağı olarak kullanılabilirlerdir.

(5) Ürünün üretim süreci, YÜD'den alınan bilgilere göre dünya genelinde teknoloji açısından çok büyük farklılıklar içermemektedir. Soruşturma konusu ürünün üretim süreci şu şekildedir:

- Üretim hattında temperli camların yıkanması ve temizlenmesi,
- Üzerine 1 kat EVA (film) serilmesi,
- Güneş hücrelerinin işlenmesi,
- Ribon hücrelerin toplama barları vasıtasıyla lehimlenmesi,
- İkinci eva ve arka koruma kağıdı serilmesi,
- Önce göz ile ara kontrol işleminin daha sonra özel ekipman vasıtasıyla kırık kontrolünün yapılması,
- Laminasyon ve soğutma işleminin gerçekleştirilmesi,
- Kontrole alınması ardından çerçeveleme işlemi ve silikon ve kuruma (küllenme) noktasına alınması,
- Özel ekipman ile imal edilen panelin gücünün ölçülmesi,
- Panel üretim verilerine ilişkin bilgileri içeren etiketlerin yapıştırılması ve ambalajlanarak üretim sürecinin tamamlanması,
- Nihai ürünün stoklara alınması.

(6) Yapılan başvuruda, yerli üretim dalı tarafından üretilen ürün ile başvuru konusu ithal ürün arasında teknik ve fiziki özellikler ile ürünün temel kullanım alanları bakımından bir fark bulunmadığı belirtilmiştir. Bu nedenle, Yönetmeliğin 4 üncü maddesi çerçevesinde, başvuru konusu ürün ile yerli üretim dalı tarafından üretilen ürünün esas soruşturmada yapılan benzer ürün olarak kabul edilebileceği tespiti geçerliliğini korumaktadır.

2.2 Ürünün İthalinde Uygulanan Gümrük Vergisi ve Diğer Yükümlülükler

(1) Soruşturma konusu ürünün ithalinde tüm ülkeler için gümrük vergisi %0'dır.

(2) Soruşturma konusu ürünün ithalatında KDV oranı %18'dir.

(3) Soruşturma konusu ürünlerin ithalatında, 14/04/2020 ve 31099 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2020/5 sayılı Tebliğ kapsamında aşağıdaki tabloda gösterildiği şekilde ileriye yönelik gözetim uygulaması bulunmaktadır.

G.T.İ.P.	Eşyanın Tanımı	Birim Gümrük Kıymeti (ABD Doları/Kg*)
8541.43.00.00.00	Bir modül halinde birleştirilmiş veya panolarda düzenlenmiş fotovoltaik hücreler	25

*Kg: Brüt ağırlık

3. DAMPİNGİN DEVAMI VEYA TEKRARLANMA İHTİMALİ İDDİASI

3.1 Genel Açıklamalar

(1) Yerli üretim dalının, önlemin ortadan kalkması halinde dampingin devam edeceği ya da yeniden meydana geleceğine ilişkin iddiası çerçevesinde önleme konu ülkenin üretim kapasitesi, ihracat kabiliyeti ve ihrac fiyatları, Türkiye'ye ihrac fiyatının mevcut haliyle dampingin devamına işaret edip etmediği gibi unsurlar incelenmiştir. Yapılan bu incelemelerin sonuçları ışığında önlemin kalkması halinde dampingin devamı ya da tekrarının muhtemel olup olmadığı değerlendirilmiştir.

3.2 ÇHC' de Yerleşik Kapasite, İhracat Kabiliyeti ve İhrac Fiyatları

(1) ÇHC'nin güneş panelleri üretim kapasitesi hakkında birincil kaynaktan edinilmiş bilgi mevcut değildir. Bu nedenle anılan ülkenin güneş panelleri üretim kapasitesinin büyüklüğünü görebilmek maksadı dünyaya yaptığı ihracata ilişkin veriler değerlendirilmiştir. (Tablo-2)

(2) Bu kapsamda, Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC, International Trade Center) istatistiklerinde 8541.40 gümrük tarife pozisyonunda sınıflandırılan soruşturma konusu ürüne ilişkin veriler incelendiğinde, ÇHC'nin bu üründe dünyanın açık ara en büyük ihracatçısı olduğu ve kendisinden sonra gelen ülkeden bile değer bazında 5 kattan fazla ihracat yaptığı görülmüştür. ITC tarafından derlenen verilerde farklı ülkelerin soruşturma konusu ürünün ihracatına ilişkin miktarlarda farklı birimler kullanmasından dolayı, küresel toplam ihracat miktarı bulunmamaktadır. Dolayısıyla ÇHC'nin küresel ticaretteki payına ilişkin değerlendirmeler, ancak değer verileri üzerinden yapılmaktadır. ÇHC menşeli ihracatın, dünya ihracatı içerisindeki payının 2020 yılında değer bazında % 41 (yaklaşık 24 milyar ABD doları) olduğu görülmektedir. Bahse konu ihracat verilerine bakıldığında ÇHC'nin soruşturma konusu ürün pazarında gerek üretim gerek de dış ticaret bakımından lider konumda olduğu ve toplam dünya ihracatı içerisindeki payını artırdığı görülmektedir.

(3) ÇHC'nin 2018-2020 yıllarına ilişkin soruşturma konusu ürün ihracatının genel seyrine bakıldığında, anılan ülkenin Türkiye'ye ihracatının düzenli olarak arttığı tespit edilmiştir. Söz konusu dönemde Türkiye'ye gerçekleşen ihracatın miktar ve değerinde yaklaşık olarak 3 kata yakın artış gerçekleşmiştir.

(4) Soruşturma konusu ürünlerde ITC verilerine göre ÇHC'den ülkemize gerçekleştirilen ihracatın ortalama fiyatları 2018-2020 dönemi boyunca kg bazında sırasıyla 19 , 30,3 ve 19,8 ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Ancak, Bakanlığımız veri tabanından elde edilen ve daha detaylı ürün tanımını içeren ithalat istatistikleri göz önüne alındığında söz konusu ürünün ÇHC menşeli olanları için ülkemiz ortalama ithalat fiyatlarının 16,5 ABD doları/kg, 4,3 ABD doları/kg ve 3,4 ABD doları/kg olduğu görülmüştür. Söz konusu fiyatların ÇHC'deki fabrika çıkış aşamasına indirgenmesi için taşıma, navlun, ihracat gümrüğü ve liman masrafları için %3 oranında indirim yapılmıştır. Böylece 2020 yılı için Türkiye tarafından ithalatı yapılan soruşturma konusu ürünlerde ÇHC'deki fabrika çıkış fiyatı 3,3 ABD doları/kg olarak hesaplanmıştır.

3.3 Fiyat Karşılaştırması ve Damping Marjı

(1) Damping marjı hesabında, ÇHC'nin piyasa ekonomisi olarak değerlendirilmemesinden dolayı üçüncü ülke olarak Türkiye'deki yerli üreticilerden alınan 2020 yılı maliyet verilerine dayanarak hesaplanan oluşturulmuş normal değer (4,3 ABD doları/kg) kullanılmıştır. TÜİK'ten alınan beyanname bazında ithalat sevkiyatlarına dayanarak hesaplanan ihrac fiyatı ise fabrika çıkış aşamasında 3,3 ABD doları/kg'dır. İki fiyatın da aynı ticari aşamada gerçekleştiği kabul edilmiştir.

(2) Yukarıda sıralanan veriler kullanılarak yapılan hesaplama sonucunda ÇHC menşeli güneş panelleri için CIF değer %29,4'ü oranında bir damping marjı bulunmuştur.

3.4 Değerlendirme

(1) Yukarıda sunulan veriler dikkate alındığında ÇHC'nin soruşturma konusu ürünlerde dünya piyasasında lider konumda olduğu ve 2018-2020 yıllarını kapsayan dönemde ülkemizdeki pazar payını miktar ve değer bazında artırdığı görülmektedir. Ayrıca, 2021 yılında da söz konusu artış devam etmektedir.

(2) ÇHC'nin ihracat fiyatları ile bu ülke için oluşturulmuş değer yöntemi kullanılarak hesaplanan normal değer karşılaştırılması sonucunda söz konusu ülke menşeli ithalatın önlem sonrasında dahi dampingli fiyatlarla gerçekleştiği görülmektedir.

4. ZARARIN DEVAMI VEYA YENİDEN TEKRARLANMA İHTİMALİ İDDİASI

4.1 Genel Açıklamalar

(1) Yönetmeliğin 35 inci maddesi çerçevesinde, zararın devam edip etmediği ve önlemlerin yürürlükten kalkması halinde zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığı incelenmiştir. Bu kapsamda, ithalatın mutlak ve nispi olarak gelişimi, dampingli ithalatın fiyatları ve bu fiyatların yerli üretim dalının fiyatları üzerindeki etkisi incelenmiştir. Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri 1/1/2018-31/12/2020 dönemi için analiz edilmiştir.

4.2 İthalatın Mutlak Gelişimi ile Ortalama Birim Fiyatları

(1) Önleme tabi ürünün genel ithalatı ile genel ithalatın birim fiyatları, soruşturma konusu ülkeden ithalatı ile mezkur ithalatın birim fiyatları ve diğer ülkelere ithalatı ile söz konusu ithalatın birim fiyatları Ticaret Bakanlığı istatistik veri tabanı kullanılarak incelenmiştir. (Tablo-3)

(2) Başvuru konusu ürüne ilişkin genel ithalat istatistiklerine bakıldığında, ürünün 2018 yılında 27.074 ton (225,9 milyon ABD doları) olan ithalat miktarının, 2019 yılında 4.626 ton (23,7 milyon ABD doları) ve 2020 yılında ise 18.535 ton (75,2 milyon ABD doları) seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu ithalatın ortalama birim fiyatları, 2018-2020 yıllarında sırasıyla 8,3 ABD doları/kg, 5,1 ABD doları/kg ve 4,1 ABD doları/kg olarak gerçekleşmiştir.

(3) ÇHC menşeli başvuru konusu ürün ithalatı, 2018 yılında 50 ton iken (822,3 bin ABD doları), 2019 yılında 615 ton (2,6 milyon ABD doları) seviyesine yükselmiş, 2020 yılında ise 677 ton (2,3 milyon ABD doları) seviyesinde gerçekleşmiş olup genel ithalat içindeki payı 2019 yılı hariç ihmal edilebilecek seviyelerdedir. Söz konusu ithalatın birim fiyatları incelenen dönemde sırasıyla 16,5 ABD doları/kg, 4,3 ABD doları/kg ve 3,4 ABD doları/kg olarak gerçekleşmiştir.

(4) Başvuru konusu ürünün tüm diğer ülkelerden ithalatı, 2018 yılında 27.074 ton (225,1 milyon ABD doları), 2019 yılında 4.011 ton (21,1 milyon ABD doları), 2020 yılında 17.858 ton (72,9 milyon ABD doları) olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu ithalatın ortalama birim fiyatları, incelenen dönem itibarıyla sırasıyla 8,3 ABD doları/kg, 5,3 ABD doları/kg ve 4,1 ABD doları/kg olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu ithalatın toplam ithalat içindeki payı 2018-2020 yıllarında sırasıyla %99,8, %86,7 ve %96,3 olarak gerçekleşmiştir.

4.3 İthalatın Nispi Gelişimi

(1) Soruşturma konusu ürünün Türkiye toplam benzer mal tüketimi içindeki payı hesaplanırken, başvuru sahibi yerli üreticilerin yurt içi satışları genel ithalat miktarı ile toplanmıştır. Yerli üretim dalının yurt içi satışlarının ve önlem konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın toplam tüketime oranlanmasıyla pazar payları hesaplanmıştır. İncelenen veriler 2018 yılı=100 olacak şekilde endekslenmiştir. (Tablo-4)

(2) Bu çerçevede, yurt içi tüketim endeksi 2018-2020 yıllarında sırasıyla 100, 58 ve 118 birim olarak gerçekleşmiştir.

(3) ÇHC menşeli ithalatın 2018 yılında 100 birim olan pazar payı endeksi 2019 yılında 2.141 birim, 2020 yılında ise 1.152 birim olarak gerçekleşmiştir.

(4) Diğer ülkeler menşeli ithalatın 2018 yılında 100 birim olan pazar payı endeksi 2019 ve 2020 yıllarında sırasıyla 26 ve 56 birime düşmüştür.

(5) Yerli üretim dalının pazar payı endeksi 2018-2020 yıllarında sırasıyla 100, 204 ve 162 birim olarak gerçekleşmiştir.

4.4 Başvuru Konusu İthalatın İç Piyasa Fiyatları Üzerindeki Etkisi

4.4.1 Fiyat Kırılması

(1) İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliğin 17 nci maddesinin ilgili hükümleri çerçevesinde, dumpingli olduğu iddia edilen ithalatın yerli üretim dalının satış fiyatları üzerindeki etkisi değerlendirilirken başvuru konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını kırıp kırmadığı incelenmiştir. Fiyat kırılması, ithal ürünün ortalama pazara giriş fiyatının Türkiye piyasasında yerli üretim dalının ortalama yurt içi birim satış fiyatının yüzde olarak ne kadar altında kaldığını göstermektedir. Söz konusu ithal ürünün pazara giriş fiyatı ile yerli üretim dalı yurtiçi satış fiyatları, 2020 yılı için %15-%20 aralığında bir fiyat kırılmasına işaret etmektedir.

4.4.2 Fiyat Baskısı

(1) İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmeliğin 17 nci maddesinin ilgili hükümleri çerçevesinde, dumpingli olduğu iddia edilen ithalatın yerli üretim dalının satış fiyatları üzerindeki etkisi değerlendirilirken başvuru konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarına baskı yapıp yapmadığı incelenmiştir. Fiyat baskısı, yerli üretim dalının fiyatlarının dumpingli olduğu öne sürülen ithalat sebebiyle baskı altında bulunması ve yerli üreticinin fiyatlarını makul kâr elde edecek şekilde belirleyememesi durumunu ifade etmektedir. Bu kapsamda, başvuruya konu ürünün Türkiye pazarına ortalama giriş fiyatı (ileriye yönelik gözetim uygulaması hariç 3,4 ABD doları/kg) ile yerli üretim dalının ortalama ticari maliyetine makul bir kâr oranı eklenerek bulunan olması gereken yurt içi birim satış fiyatı karşılaştırılmıştır. Söz konusu ithal ürünün pazara giriş fiyatı ile yerli üretim dalının olması gereken yurtiçi satış fiyatları, 2020 yılı için %20-%25 aralığında bir fiyat baskısına işaret etmektedir.

4.5 Yerli Üretim Dalının Ekonomik Göstergeleri

(1) Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri, Alfa Solar Enerji İnşaat San. ve Tic. A.Ş., Gazioğlu Solar Enerji San. ve Tic. A.Ş., GTC Güneş San. ve Tic. A.Ş., Mir Solar Enerji San. ve Tic. A.Ş., Ödül Enerji Taahhüt İnşaat San. ve Tic. A.Ş., Sunlego Enerji Sistemleri San. ve Tic. A.Ş., Elin Enerji A.Ş. ve CW Enerji Müh. Tic. ve San. A.Ş. firmalarına ait 2018-2020 yıllarına ait veriler esas alınarak hazırlanmıştır. Eğilimin sağlıklı bir şekilde analiz edilebilmesi amacıyla, Türk Lirası bazındaki veriler yıllık ortalama Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) kullanılması suretiyle enflasyondan arındırılarak endekslenmiştir. Ekonomik göstergelere ilişkin veriler Tablo-5'te gösterilmektedir.

a) Üretim, kapasite ve kapasite kullanım oranı (KKO)

(1) Yerli üretim dalının başvuru konusu ürün için 2018 yılında 100 birim olan üretim miktar endeksi, 2019 yılında 121 birim, 2020 yılında ise 202 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

(2) 2018-2020 yıllarında yerli üretim dalının kapasite endeksi artış göstermiş, yıllar itibariyle sırasıyla 100, 141 ve 176 seviyesine yükselmiştir. KKO endeksi ise sırasıyla 100, 86 ve 115 birim olarak gerçekleşmiştir.

b) Yurt içi ve yurt dışı satışlar

(1) Yerli üretim dalının başvuru konusu ürün için 2018 yılında 100 birim olarak kabul edilen yurt içi satış miktarı endeksi 2019 ve 2020 yıllarında sırasıyla 118 ve 191 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

(2) Yerli üretim dalı, yurt içi satış değeri endeksi sırasıyla 100, 100 ve 167 birim olmuştur.

(3) Yerli üretim dalının yurt dışı satış miktar endeksi 2018 yılında 100 birim alındığında 2019 ve 2020 yıllarında sırasıyla 220 ve 256 birim olmuştur.

(4) Aynı dönemde, yurt dışı satış değeri endeksi 2019 yılında 188 ve 2020 yılında 234 birim olarak gerçekleşmiştir.

c) Yurt içi fiyatlar

(1) Yerli üretim dalının başvuru konusu ürün için yurt içi birim satış fiyatı endeksi 2018 yılında 100 birim, 2019 yılında 85 birim ve 2020 yılında 88 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

ç) Pazar payı

(1) Yerli üretim dalının pazar payı endeksi 2018-2020 yıllarında sırasıyla 100, 204 ve 162 birim olarak gerçekleşmiştir.

d) Maliyetler ve kârlılık

(1) Yerli üretim dalının başvuru konusu ürün için 2018 yılında 100 birim olan birim sını maliyet endeksi, 2019 yılında 84 birim ve 2020 yılında 90 birim olurken, faaliyet ve finansman giderleri eklenerek hesaplanan birim ticari maliyet endeksi sırasıyla 100, 82 ve 85 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

(2) Yerli üretim dalının başvuru konusu ürün için gerçekleşen ticari maliyetleri ve yurt içi satış fiyatları dikkate alınarak hesaplanan yurt içi satışlardan birim kârlılık endeksi, 2018-2020 yıllarında sırasıyla 100, 118 ve 154 birim olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde yurt dışı satışlardan birim kârlılık endeksi ise 100, 19 ve 50 birim olmuştur.

(3) Yerli üretim dalının toplam satışlarının birim kârlılığı ise, 2018 yılında 100 birim, 2019 yılında 118 birim ve 2020 yılında 151 birim seviyesindedir.

e) Stoklar

(1) Yerli üretim dalının dönem sonu stok miktarının endeksi 2018-2020 yıllarında sırasıyla 100, 138 ve 264 birim olarak gerçekleşmiştir.

f) İstihdam

(1) Yerli üretim dalının başvuru konusu ürün üretiminde çalışan işçi sayısı endeksi aynı dönemde sırasıyla 100, 102 ve 121 birim olmuştur.

g) Ücretler

(1) Başvuru konusu ürün üretiminde çalışan bir işçinin aylık brüt ücretinin endeksi 2018 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2019 ve 2020 yıllarında 104 ve 103 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

ğ) Verimlilik

(1) Başvuru konusu ürün üretiminde çalışan işçi başına düşen üretim miktarını gösteren verimlilik endeksi 2018 yılında 100 birim, 2019 yılında 119 birim ve 2020 yılında 167 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

h) Nakit Akışı

(1) Yerli üretim dalının başvuru konusu ürüne ilişkin amortisman ve karlılık değerleri dikkate alınarak hesaplanan nakit akışı endeksi 2018 yılında 100 birim, 2019 yılında 132 birim ve 2020 yılında 261 birim olarak gerçekleşmiştir.

ı) Büyüme

(1) Yerli üretim dalının bütün faaliyetlerini kapsayan aktif büyüklüğü 2018 yılında 100 birim, 2019 yılında 90 birim ve 2020 yılında 123 birim olmuştur.

i) Sermaye arttırma yeteneği

(1) Yerli üretim dalının öz sermaye endeksi aynı dönemde sırasıyla 100 birim, 101 birim ve 135 birim olarak gerçekleşmiştir.

j) Yatırımları arttırma yeteneği

(1) Yerli üretim dalının bütün faaliyetlerine yönelik kapasite artışı için yapılan tevsi yatırımları incelenen yıllarda sırasıyla 100, 34 ve 73 birim iken yenileme yatırımları ise 2018 yılında 100, 2019 yılında 2.389 ve 2020 yılında 739 birim olarak gerçekleşmiştir.

(2) Yerli üretim dalının yatırımlarının geri dönüş oranı (dönem karı/öz sermaye) aynı dönemde sırasıyla 100, 85 ve 143 birim olmuştur.

4.6 Ekonomik Göstergelerin Değerlendirilmesi

(1) Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri incelendiğinde, 2018-2020 dönemi boyunca temel göstergelerinde bir bozulma gözlemlenmemektedir.

4.7 Zararın Devam Etmesi veya Yeniden Meydana Gelmesine İlişkin Değerlendirme

(1) Yukarıda da belirtildiği üzere ÇHC, güneş panelleri üretimi ve ticaretinde dünya pazarında lider ülke konumundadır ve inceleme döneminde tüm dünyaya ve ülkemize ihracatı artmaya devam etmektedir. Ayrıca, mevcut damping önlemi ve ileriye yönelik gözetim fiyatı uygulamasına rağmen inceleme döneminde ülkemizdeki pazar payını arttırabilmiş bir ülkedir.

- (2) ÇHC’li ihracatçı firmaların Türkiye pazarını iyi tanıdığı ve iç pazardaki alıcılara erişim konusunda herhangi bir sorunla karşılaşmadığı bilinmektedir.
- (3) Mevcut damping önlemine rağmen ÇHC menşeli ithal ürünün fiyatları yerli üretim dalı fiyatlarını kırarak ve bastırarak seviyede seyretmekte ve inceleme döneminde bu ülkeden yapılan ithalat dampingli fiyatlarla gerçekleşmeye devam etmektedir.
- (4) Bu bilgiler çerçevesinde, mevcut önleminin yürürlükten kalkmasının ÇHC menşeli ithalatın çok hızlı artmasına ve yakın gelecekte yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinde ciddi bozulmalara sebebiyet vereceği düşünülmektedir.

5. ÖNLEM SEVİYESİNİN YENİDEN TESPİTİ

- (1) Yönetmeliğin 42 nci maddesi çerçevesinde, NGGS sonucunda yürürlükte bulunan önlemler mevcut yapılarıyla yürürlükte kalmaya devam edebileceği gibi yürürlükten kaldırılabilir veya değiştirilebilir.

6. SONUÇ

- (1) Yürütülen soruşturma sonucunda, hazırlanan nihai bildirim ilgili tarafların görüş ve değerlendirmesine sunulmaktadır.
- (2) İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat hükümleri uyarınca, ilgili tarafların görüş ve iddialarının alınmasını müteakip yapılacak nihai tespit ve değerlendirmelerin yer alacağı soruşturma raporu kesin kararın alınması için Kurul'a sunulacaktır.

EKLER

- Tablo-1: Mevcut Önlem
Tablo-2: Güneş Paneli Dünya Geneli ve ÇHC Özeli İhracat İstatistikleri
Tablo-3a, 3b: Önleme Tabi GTİP’te Türkiye İthalat İstatistikleri (2018-2020)
Tablo-4: Önleme Tabi ürün Türkiye Toplam Tüketimi ve Pazar Payları (2018-2020)
Tablo-5: Yerli Üretim Dalının Ürün Bazlı Ekonomik Göstergeleri (2018-2020)
Tablo-6: İlgili Taraf Listesi

Tablo 1: Mevcut Önlem

GTİP	Menşee	Firma Unvan	ABD Doları/m ²
8541.40.90.00.14 Fotovoltaik (solar) modül ve paneller	Çin Halk Cumhuriyeti	Hanwha Q Cells (Qidong) Co. Ltd.	20
		Zhejiang Jinko Solar Co., Ltd. ve Jinko Solar Co., Ltd.	20
		Chint Solar (Zhejiang) Co. Ltd.	20
		Byd (Shangluo) Industrial Co. Ltd.	20
		Canadian Solar Manufacturing (Changshu) Inc.	20
		Canadian Solar Manufacturing (Luoyang) Inc.	20
		CEEG (Shanghai) Solar Science Technology Co. Ltd.	20
		CEEG Nanjing Renewable Energy Co. Ltd.	20
		Changzhou Trina Solar Energy Co. Ltd.	20
		Trina Solar (Changzhou) Science & Technology Co. Ltd.	20
		Hainan Yingli New Energy Resources Co. Ltd.	20
		Yingli Energy (China) Co. Ltd.	20
		Hefei Chinaland Solar Energy Co. Ltd.	20
		Jiangsu Seraphim Solar System Co. Ltd.	20
		Perlight Solar Co. Ltd.	20
Renesola Jiangsu Ltd.	20		
Diğerleri	25		

Tablo 2: Önleme Tabi Güneş Panellerinde Dünya Geneli ve ÇHC Özeli İhracat İstatistikleri

	2018			2019			2020		
	Ton	\$ (Bin)	\$/Kg	Ton	\$ (Bin)	\$/Kg	Ton	\$ (Bin)	\$/Kg
Genel Toplam		52.088.671			56.672.746			58.292.798	
Diğer Ülkeler		33.869.984			33.072.296			34.449.683	
ÇHC	2.853.739	18.218.687	6,4	4.475.977	23.600.450	5,3	5.054.777	23.843.115	4,7
ÇHC Pay		35%			42%			41%	
ÇHC Türkiye'ye İhracat	4.296	81.755	19,0	5.762	174.487	30,3	11.823	233.883	19,8

Kaynak: ITC verileri

Tablo 3a: İthalat istatistikleri (GTİP: 8541.43.00.00.00)

Ülke Adı	2018					2019					2020				
	KG	\$	\$/Kg	Pay(Kg)	Pay(\$)	KG	\$	\$/Kg	Pay(Kg)	Pay(\$)	KG	\$	\$/Kg	Pay(Kg)	Pay(\$)
MALEZYA	9.663.476	57.186.786	5,9	36%	25%	1.274.449	7.182.993	5,6	28%	30%	9.720.361	39.485.528	4,1	52%	53%
VİETNAM	3.247.120	27.715.559	8,5	12%	12%	155.986	805.182	5,2	3%	3%	4.289.508	17.468.406	4,1	23%	23%
GÜNEY KORE	466.371	4.153.245	8,9	2%	2%	165.980	925.082	5,6	4%	4%	2.022.285	6.861.258	3,4	11%	9%
HİNDİSTAN	421.362	10.443.350	24,8	2%	5%	1.443.744	6.215.967	4,3	31%	26%	913.837	3.925.879	4,3	5%	5%
ÇİN	49.832	822.284	16,5	0,20%	0,40%	615.317	2.654.803	4,3	13%	11%	677.110	2.301.554	3,4	4%	3%
ALMANYA	1.580.446	14.727.076	9,3	6%	7%	186.214	897.629	4,8	4%	4%	374.457	2.013.185	5,4	2%	3%
TAYLAND	1.943.121	28.920.497	14,9	7%	13%	4.663	20.217	4,3	0%	0%	338.635	1.440.120	4,3	2%	2%
HIRVATİSTAN	308.505	2.051.095	6,6	1%	1%	345.574	1.691.786	4,9	7%	7%	173.730	943.209	5,4	1%	1%
İNGİLTERE			-	0%	0%	7	1.294	184,9	0%	0%	7	411	58,7	0%	0%
...
Genel Toplam	27.073.624	225.975.795	8,3	100%	100%	4.625.886	23.729.688	5,1	100%	100%	18.535.277	75.174.655	4,1	100%	100%

Tablo 3b: İthalat Özet Tablo

	Birim	2018	2019	2020
Genel İthalat	Miktar (Ton)	27.074	4.626	18.535
	Değer (ABD doları, Milyon)	225,9	23,7	75,2
	Birim Fiyat (\$/Kg)	8,3	5,1	4,1
ÇHC	Miktar (Ton)	49,8	615,3	677,1
	Değer (ABD doları, Milyon)	0,8	2,6	2,3
	Birim Fiyat (\$/Kg)	16,5	4,3	3,4
	İthalat içi Pay-Kg (%)	0,2%	13%	4%
Diğer Ülkelerden İthalat	Miktar (Ton)	27.024	4.011	17.858
	Değer (ABD doları, Milyon)	225,1	21,1	72,9
	Birim Fiyat (\$/Kg)	8,3	5,3	4,1
	İthalat içi Pay-Kg (%)	99,8%	86,7%	96,3%

Tablo 4: Türkiye Toplam Tüketimi ve Pazar Payları

Birim: Kg	REEL		
	2018	2019	2020
Yerli Üretim Dalı Yurtiçi Satışlar	100	118	191
Toplam İthalat	100	17	68
Tüketim	100	58	118
ÇHC İthalat	100	1.235	1.359
Diğer Ülkeler Toplam İthalat	100	15	66
ÇHC Pazar Payı (%)	100	2.141	1.152
Diğer Ülkeler Pazar Payı (%)	100	26	56
Yerli Üretim Dalı Pazar Payı (%)	100	204	162

Tablo 5 : Yerli Üretim Dalı Ekonomik Göstergeleri (Reel Veriler)

	Birim	REEL		
		2018	2019	2020
Üretim	Miktar (Adet)	100	121	202
	Değer (TL)	100	101	149
Yurt İçi Satışlar	Miktar (Adet)	100	118	191
	Değer (TL)	100	100	167
	Birim Fiyat (TL/Adet)	100	85	88
Yurt Dışı Satışlar	Miktar (Adet)	100	220	256
	Değer (TL)	100	188	234
	Birim Fiyat (TL/Adet)	100	85	91
Satılan Malların Sınai Maliyeti	Değer (TL)	100	101	173
	Birim Maliyet(TL/Adet)	100	84	90
Satılan Malların Ticari Maliyeti	Değer (TL)	100	99	164
	Birim Maliyet(TL/Adet)	100	82	85
Yurt İçi Satışlardan Ürün Karı	Değer (TL)	100	138	293
	Birim Kar (TL/Adet)	100	118	154
Kârlılık (Toplam Kâr ve Birim Kâr)	Değer (TL)	100	142	290
	Birim Kar (TL/Adet)	100	118	151
Dönem Sonu Stoklar	Miktar (Adet)	100	138	264
	Değer (TL)	100	161	466
Kapasite ve KKO	Miktar (Adet)	100	141	176
	KKO %	100	86	115
Ürün İstihdamı	İdari personel	100	112	155
	Direk İşçi sayısı	100	102	121
Verimlilik	Üretim/Kişi	100	119	167
Ürün Amortismanı	Değer (TL)	100	101	164
Ürün Nakit Akışı	Değer (TL)	100	132	261
Firma Net Satış Toplamı	Değer (TL)	100	103	154
Firma Amortisman Toplamı	Değer (TL)	100	102	149
Firma Faaliyet Gideri	Değer (TL)	100	79	89
Firma Finansman Gideri	Değer (TL)	100	72	46
Aylık Brüt İşçi Ücreti	Ücret(TL/Kişi-Ay)	100	104	103
Firma Bilanço Aktif Toplamı	Değer (TL)	100	90	123
Firma Özsermayesi	Değer (TL)	100	101	135
Firma Tevsi Yatırımlar	Değer (TL)	100	34	73
Firma Yenileme Yatırımları	Değer (TL)	100	2389	739
Yatırımların Geri Dönüş Oranı	(Dönem karı/Öz Sermaye)	100	85	143

Tablo-6: İlgili Taraf Listesi

Kurum Adı / Firma Ünvanı	İlgili Taraf Türü
Çin Halk Cumhuriyeti Büyükelçiliği	Yabancı Ülke Temsilciliği
Alfa Solar Enerji İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	Yerli Üretim Dalı
Gazioğlu Solar Enerji San. ve Tic. A.Ş.	
GTC Güneş San. ve Tic. A.Ş.	
Mir Solar Enerji San. ve Tic. A.Ş.	
Ödül Enerji Taahhüt İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	
Elin Enerji A.Ş.	
CW Enerji Müh. Tic. ve San. A.Ş.	
Sunlego Enerji Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	
Schmid Pekintaş Enerji	
Hsa Enerji A.Ş.	
Smart Enerji A.Ş.	
SOLAR 3 GİGA WATT Derneği	Dernek
Ekim Elektrik Müh. Müş. İnş. Tur. Ve Tic. A.Ş.	İthalatçı
STC Elektronik Sağlık Hiz. San.ve Tic. Ltd. Şti.	İthalatçı
IDS Enerji Müh. Dan. Proj.Yat. Taah. San. ve Tic. Ltd. Şti.	İthalatçı
Trina Solar (Changzhou) Science&Technology Co., Ltd.	İhracatçı